

M Ü N D Ə R İ C A T / C O N T E N T S

1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

1.1. Makroiqtisadi göstəricilər	
Macroeconomic indicators	2
1.2. Qiymət indeksləri	
Price index	3
1.3. Tədiyyə balansı	
Balance of Payments	4
1.4. Xarici ticarət	
Foreign Trade	5

2. Əsas pul-kredit göstəriciləri / Main monetary indicators

2.1. Pul icmalı	
Monetary survey	6
2.2. Pul kütləsi	
Money supply	7
2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri	
Refinancing rates	8
2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları	
Reserve requirements of NBA	8
2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi	
Official rate of manat against US dollar	9
2.6. İlk bazar da yerləşdirilmiş dövlət qısamüddətli istiqrazlar	
Placement of short-term treasury bills at the primary market	10
2.7. Manatın hərəkətinin dinamikası	
Dynamics of manat movement	11
2.8. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi	
Cash circulation on the Republic	12

3. Maliyyə bazarı / Financial market

3.1. Maliyyə bazarında faiz dərəcələri	
Interest rates on the financial market	14
3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları	
Credits to the economy	15
3.3. Kommersiya banklarının kredit qoyuluşları haqqında məlumat	
Information on the credits of commercial banks	16
3.4. Cəlb olunmuş əmanət və depozitlər	
Savings and deposits attracted	17
3.5. Əhaldən cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu	
Allocation of savings attracted from the population among banks	17
3.6.1. Valyuta bazarında keçirilən hərracların həcmi	
Volume of auctions on currency market	18
3.6.2. Valyuta bazarında keçirilən hərraclarda müəyyən olunmuş məzənnələr	
Rates of trading sessions on currency market	19
3.6.3. Manatın xarici valyutalara nisbətən çarpaz məzənnələri	
Cross rates of manat against foreign currencies	20
3.7. Nağd valyuta əməliyyatlarının həcmi və məzənnəsi	
Volume and rate of cash operations	21

4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Indicators of credit organisations

4.1. Bank sistemi haqqında məlumat	
Information on the banking system	22
4.2. Bank aktivlərinin və passivlərinin strukturu	
Banking assets and liabilities concentration	23
Metodoloji izahatlar	
Methodological explanation	24

1. Əsas makroiqtisadi göstəricilər / Main macroeconomic indicators

Cədvəl 1.1. Makroiqtisadi göstəricilər

Table 1.1. Macroeconomic indicators

mlrd.man. / bln.man.

	2000-ci il Y2000	2001-ci ilin I rübü 1Q, 2001	2001-ci ilin I yarısı faktiki January-June, 2001	2001-ci ilin 9 ayı, faktiki January- September, 2001	2001-ci il Y2001
Ümumi Daxili Məhsul Gross domestic product (GDP) <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	23591 111.1	5340.6 108.0	10584.4 108.4	18364.6 109.3	26619.8 109.9
Sənaye məhsulunun həcmi Volume of industry production <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	16681.0 106.9	4276.5 106.1	8843.4 105.1	13325.3 105.4	17626.8 105.1
Əsas kapitala investisiya Capital investments <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	4839.1 103.0	911.9 100.8	1997.3 102.5	3540.7 106.5	5649.2 117.1
Kənd təsərrüfatı məhsulları Volume of agriculture production <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	5303.4 112.1	542.5 102.9	2143.4 108.2	5403.9 109.7	5893.6 111.1
Yük dövriyyəsi, mln. ton km Freight by transportation means, mln. t km <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	20259 121.2	5647.1 122.1	11405.6 121.1	17771.5 123.5	24918 123.0
Pərakəndə əmtəə dövriyyəsi Retail trade-turnover <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	10599.4 109.8	2942.6 109.4	5871.0 109.3	8811.1 109.8	11877.4 109.9
Pullu xidmətlər Paid Services <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	2385.9 105.8	605.4 105.0	1228.3 105.2	1854.9 105.5	2488.6 105.6
Büdcənin gəlirləri * Budget incomes * <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	3577.3 127.8	776.6 105.0	1748.2 111.7	2722.4 109.7	3366.9 111.6
Büdcənin xərcləri * Budget expencies * <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	3819.0 117.2	717.1 88.8	1591.5 97.5	2590.7 103.3	3297.7 103.7
Kəsir (-) / Profisit (+) * Deficit (-) / Profit (+) *	-241.7	59.5	156.7	131.7	69.2
Büdcə kəsirinin/profitinin ÜDM-də xüsusi çəkisi, %-lə State budget deficit/profit as a share of GDP	1.0	1.1	1.5	0.7	0.3
Sərəncamda qalan pul gəlirləri Disposable income of population <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	17556.8 108.8	4410.1 105.4	8849.3 106.7	14328.6 111.0	19381.8 110.4
Nominal orta əmək haqqı, manat Nominal average monthly wage <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	221.6 120.2	247.5 122.0	253.2 124.4	256.4 125.7	260.0 126.7
İstehlak qiymətlərinin indeksi Consumer price index <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	102.2 101.8	101.2 101.6	100.5 101.7	99.6 101.7	101.3 101.5
İstehsalçıların qiymət indeksi Producer price index <i>əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən</i> compared with the same period of previous year	108.6 127.4	99.7 112.2	97.2 104.9	97.9 103.4	94.8 101.8

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi / Source: State Committee on statistics

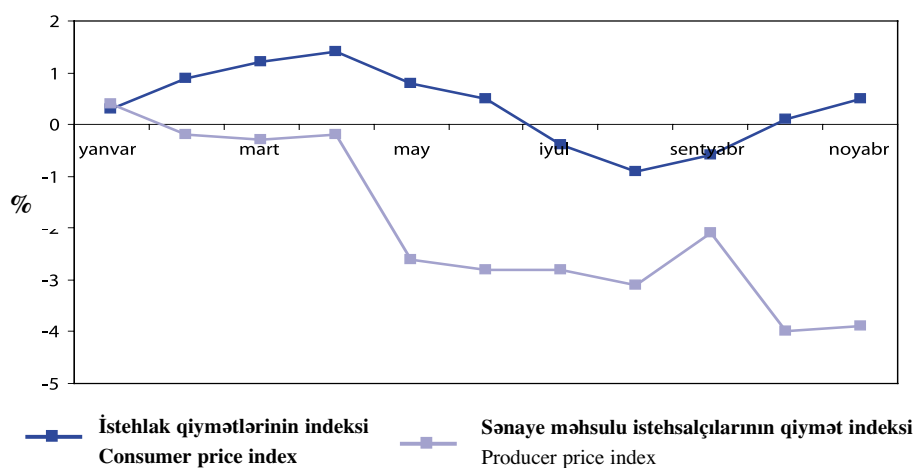
Cədvəl 1.2. Dekabr ayında qiymət indeksləri, %

Table 1.2. Price index in December, %

	2001-ci ilin dekabrı December, 2001		Yanvar-dekabr əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən January-December compared with the same period of previous year
	Noyabra nisbətən Compared with November	Əvvəlki ilin Compared with dekabrına nisbətən December of previous year	
İstehlak qiymətlərinin indeksi / Consumer price index o cümlədən: out of which:	0.9	1.3	1.5
ərzaq məhsulları, içkilər, tütün / food products, beverages, tobacco	1.4	1.8	2.7
qeyri-ərzaq malları, xidmətlər / non-food products, services	0.0	0.5	-0.4
qeyri-ərzaq malları / non-food products	0.0	1.3	0.2
ərzaq və qeyri-ərzaq malları / food and non-food products	1.0	1.7	2.0
xidmətlər / services	0.0	-0.6	-1.2
Sənayenin topdansaş qiymət indeksi / Industry Price index ondan / out of which	-1.3	-5.2	1.8
Mə'dəncixarma sənayesi və karxanaların işlənməsi Field extraction o cümlədən: / out of which:	-4.1	-7.3	8.8
neft və qaz hasilatı / oil and gaz extraction	-4.1	-7.3	9.0
mə'dəncixarma və karxanalar / field extraction	0.0	-9.7	-6.8
E'mal sənayesi / Processing industry ondan / out of which	1.3	-0.7	2.6
qida məhsulları, içki və tütün food products, beverages and tobacco	0.2	3.9	4.2
toxuculuq mə'mulətləri / textiles	0.1	-7.2	12.9
koks və neftayırma məhsulları products of oil processing	0.0	0.0	3.7
kimyəvi maddə, məhsul və liflər chemical matter, product and fiber	8.9	1.6	2.9
metallurgiya / metallurgy	6.5	-8.0	-3.8
elektrik enerjisi, qaz və su təchizatı electric power, gaz and water supply	-0.7	-9.1	-11.1

2001-ci il ərzində əvvəlki ilin dekabrına nisbətən qiymət indekslərinin dəyişməsi

Change of Consumer Price index during Y2001, compared with December of previous year

Cədvəl 1.3. Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı**Table 1.3. Balance of Payments of Azerbaijan Republic***mln. ABŞ dolları / mln. USD*

	2000-ci il Y2000	2001-ci il I rüb 1Q, 2001	2001-ci il II rüb 2Q, 2001	2001-ci il III rüb 3Q, 2001
Cari hesab Current Account	-167.7	-1.5	44.5	-25.0
Xarici ticarət balansı Foreign Trade Balance	319.4	209.9	197.9	126.1
İxrac Export	1858.3	526.7	531.2	540.4
İdxal Import	-1538.9	-316.8	-333.3	-414.3
Xidmətlər balansı Balance of services	-224.6	-114.5	-71.9	-97.9
İxrac Export	259.8	52.5	74.3	84.1
İdxal Import	-484.4	-167.0	-146.2	-182.0
Gəlirlər Income	-335.4	-101.1	-107.2	-77.6
Kredit (daxilolmalar) Accounts receivable	55.9	11.9	10.3	7.9
Debet (ödəmələr) Accounts payable	-391.3	-113.0	-117.5	-85.5
Cari transferlər Current transfers	73	4.2	25.7	24.3
Kapitalın və maliyyənin hərəkəti hesabı Capital and Finance Account	441.9	31.5	-5.7	185.3
Birbaşa investisiyalar Direct investments	29.1	3.0	-9.7	113.9
Neft bonusu Oil bonus	100.0	-	-	5.4
Digər investisiyalar Other investments	312.8	28.5	4.0	66.0
Ehtiyat aktivlərin dəyişməsi (- artım; + azalma) Change in reserve assets (- increase; + reduction)	-274.2	-30.0	-38.8	-160.2

Cədvəl 1.4. Azərbaycan Respublikasının xarici ticarəti (tədiyyə balansı metodologiyasına əsasən)
Table 1.4. Foreign trade of Azerbaijan Republic (in accordance with balance of payments methodology)

min ABŞ dolları / thousand USD

	İXRAC EXPORT						İDXAL IMPORT						Ticarət balansının saldosu Saldo of trade balance		
	Cəmi Total	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	o cümlədən: out of which:			Cəmi Total	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	o cümlədən: out of which:			Cəmi Total	o cümlədən: out of which:			
			Uzaq xa- rici dövlət- lərlə With fore- ign coun- tries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nis- bətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlət- ləri ilə With CIS countries			Uzaq xa- rici dövlət- lərlə With fore- ign coun- tries	Əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nis- bətən, %-lə Compared with the same period of previous year, %	MDB dövlət- ləri ilə With CIS countries		Uzaq xa- rici dövlət- lərlə With fore- ign coun- tries	MDB dövlət- ləri ilə With CIS countries		
1995	612343	89.8	339297	93.6	273046	85.6	985432	115.8	755527	185.6	229905	51.8	-373089	-416230	43141
1996	643669	105.1	343717	101.3	299952	109.9	1337583	135.7	1012005	133.9	325578	141.6	-693914	-668288	-25626
1997	808257	125.6	427920	124.5	380337	126.8	1375164	102.8	977641	96.6	397523	122.1	-566907	-549721	-17186
1998	677751	83.9	434331	101.5	243420	64.0	1723903	125.4	1266390	129.5	457513	115.1	-1046152	-832059	-214093
I rüb / 1Q	129728	73.0	58676	53.3	71502	104.9	368405	121.4	274912	123.1	93493	116.7	-238677	-216236	-21991
II rüb / 2Q	181156	78.2	75560	52.8	105596	119.1	433970	119.7	321424	126.3	112546	104.2	-252814	-245864	-6950
III rüb / 3Q	200803	119.4	74621	89.6	126182	148.7	448913	124.8	322099	127.1	126814	119.3	-248110	-247478	-632
IV rüb / 4Q	166064	71.9	225475	245.7	59411	42.7	472615	135.3	347954	141.3	124661	120.9	-306551	-122479	-65250
1999	1025231	151.3	803837	185.1	221394	91.0	1433392	83.1	1050311	82.9	383081	83.7	-408161	-246474	-161687
I rüb / 1Q	148060	114.1	112429	191.6	35631	49.8	312012	84.7	224296	81.6	87716	93.8	-163952	-111867	-52085
II rüb / 2Q	166076	91.7	119275	157.9	46801	44.3	331461	76.4	245023	76.2	86438	76.8	-165385	-125748	-39637
III rüb / 3Q	253582	126.3	189190	253.5	64392	51.0	416663	92.8	313653	97.4	103010	81.2	-163081	-124463	-38618
IV rüb / 4Q	457513	275.5	382943	169.8	74570	125.5	373256	79.0	267339	76.8	105917	85.0	84257	115604	-31347
2000	1858335	181.3	1594131	198.3	264204	119.3	1539005	107.4	1163552	110.8	375453	98.0	319330	430579	-111249
I rüb / 1Q	393245	265.6	325162	289.2	68083	191.1	384263	123.2	284176	126.7	100087	114.1	8982	40986	-32004
II rüb / 2Q	522448	341.6	450387	377.6	72061	154.0	363736	109.7	262757	107.2	100979	116.8	158712	187630	-28918
III rüb / 3Q	594058	234.3	546998	289.1	47060	73.1	327785	78.7	251119	80.1	76666	74.4	266273	295879	-29606
IV rüb / 4Q	348584	76.2	271584	70.9	77000	103.3	463221	124.1	365500	136.7	97721	92.3	-114637	-93916	-20721
2001	1598367	86.0	1416328	88.8	182039	68.9	1064478	69.2	742102	63.8	322376	85.9	533889	674226	-140337
I rüb / 1Q	526737	133.9	484118	148.9	42619	62.6	316857	82.5	223031	78.5	93826	93.7	209880	261087	-51207
II rüb / 2Q	531227	101.7	484071	107.5	47156	65.4	333308	91.6	215156	81.9	118152	117.0	197919	268915	-70996
III rüb / 3Q	540403	91.0	448139	81.9	92264	196.1	414313	126.4	303915	121.0	110398	144.0	126090	144224	-18134

2. Əsas pul-kredit göstəriciləri / Main monetary indicators

Cədvəl 2.1. Pul icmalı
Table 2.1. Monetary Survey

mlrd.man. / bln.man.

	01.01.2001	01.04.2001	01.07.2001	01.10.2001	01.01.2002
Xalis xarici aktıvlər Net foreign assets	2893.3	3225.0	3468.7	2619.4	3329.4
Xalis daxili aktıvlər Net domestic assets	1013.5	- 621.6	-886.8	181.0	104.7
Müəssisə və təşkilatlara, əhaliyə və fərdi sektora tələblər Claims to enterprises and organizations, population and individual sectors	2367.4	2138.7	2191.3	1727.1	1825.2
Geniş mə'nada pul kütləsi Broad money supply	2548.7	2603.4	2581.9	2800.5	3434.1
Geniş mə'nada pul kütləsi (manatla) Broad money supply (in manats)	1629.1	1527.8	1516.5	1603.7	1755.6
Banklardan kənarıdakı nağd pul kütləsi Cash out of banks	1349.8	1232.7	1249.6	1318.1	1469.0
Arayış üçün: For information:					
Pul multiplikatoru Money multiplier					
manatla in manat	1.08	1.08	1.07	1.07	1.04
xarici valyuta ilə in foreign currency	2.25	1.77	1.70	1.70	1.90
Geniş mə'nada pul kütləsinin dövretmə sür'əti: Velocity of broad money supply					
manatla in manat	13.21	15.07	15.18	16.50	15.16
xarici valyuta ilə in foreign currency	5.53	8.8	8.85	9.45	7.75

Cədvəl 2.2. Pul kütləsi
Table 2.2. Money supply

mlrd.man. / bln.man.

	Pul kütləsi (M2), mlrd. manat Money supply (M2), bln. manat			Pul kütləsinin dəyişməsi tempi, %-lə Change of money supply, %	
	Cəmi Total	o cümlədən: out of which		Əvvəlki aya nisbətən Compared with previous month	İlin əvvəlinə nisbətən Compared with the beginning of the year
		nağd pul (M0) cash (M0)	nağdsız vəsaitlər non-cash		
01/01/98	1556.3	1170.5	385.8	1.9	-
01/01/99	1218.5	926.0	292.5	4.9	-
01/02/99	1072.8	815.6	257.3	-12.0	-12.0
01/03/99	1079.4	823.7	255.7	0.6	-11.4
01/04/99	1074.7	836.9	237.8	-0.4	-11.8
01/05/99	1056.2	815.3	240.9	-1.7	-13.3
01/06/99	1096.6	852.5	244.1	3.8	-10.0
01/07/99	1067.6	835.3	232.4	-2.6	-12.4
01/08/99	1223.9	993.7	230.1	14.6	0.4
01/09/99	1229.8	985.4	244.4	0.5	0.9
01/10/99	1210.4	960.2	250.2	-1.6	-0.7
01/11/99	1297.3	1026.5	270.7	7.2	6.5
01/12/99	1269.8	1003.2	266.5	-2.1	4.2
01/01/00	1404.3	1135.8	268.5	10.6	-
01/02/00	1295.5	1033.2	262.3	-7.7	-7.7
01/03/00	1309.9	1048.4	261.5	1.1	-6.7
01/04/00	1356.3	1072.2	284.1	3.5	-3.4
01/05/00	1327.2	1059.2	268.0	-2.1	-5.5
01/06/00	1314.4	1060.8	253.6	-1.0	-6.4
01/07/00	1342.8	1099.2	243.6	2.2	-4.4
01/08/00	1472.0	1183.4	288.6	9.6	4.8
01/09/00	1488.2	1181.9	306.3	1.1	6.0
01/10/00	1466.2	1182.2	284.0	-1.5	4.4
01/11/00	1521.3	1224.1	297.2	3.8	8.3
01/12/00	1504.6	1173.5	331.1	1.1	7.1
01/01/01	1629.1	1349.8	279.3	8.3	-
01/02/01	1441.9	1156.8	285.1	-11.5	-11.5
01/03/01	1435.9	1150.9	285.0	-0.4	-11.9
01/04/01	1527.8	1232.7	295.1	6.4	-6.2
01/05/01	1430.0	1146.0	284.0	-6.4	-12.2
01/06/01	1520.6	1185.1	335.5	6.3	-6.7
01/07/01	1516.5	1249.6	266.9	-0.3	-6.9
01/08/01	1572.6	1305.9	266.7	3.7	-3.5
01/09/01	1551.0	1280.6	270.4	-1.4	-4.8
01/10/01	1603.7	1318.1	285.6	3.4	-1.6
01/11/01	1597.5	1322.2	275.3	-0.4	-1.9
01/12/01	1552.9	1279.6	273.3	-2.8	-4.7
01/01/02	1755.6	1469.0	286.6	13.1	-

Cədvəl 2.3. Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri

Table 2.3. Refinancing rates

Fəaliyyət müddəti / Action period	%
01.01.94-30.06.94	100
01.07.94-30.11.94	150
01.12.94-31.12.94	200
01.01.95-31.03.95	250
01.04.95-30.04.95	237
01.05.95-31.05.95	210
01.06.95-30.06.95	180
01.07.95-31.08.95	140
01.09.95-31.12.95	100
01.01.96-29.02.96	80
01.03.96-31.03.96	60
01.04.96-30.04.96	50
01.05.96-30.06.96	45
01.07.96-31.07.96	30
01.08.96-30.10.96	25
01.11.96-14.02.96	20
15.02.97-31.03.97	16
01.04.97-30.06.97	15
01.07.97-30.06.98	12
01.07.98-30.10.99	14
01.11.99	10

Cədvəl 2.4. Milli Bankın məcburi ehtiyat normaları, %

Table 2.4. Reserve requirements of NBA, %

Fəaliyyət müddəti Action period	Hüquqi şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for juridical persons		Fiziki şəxslərdən cəlb edilmiş vəsaitlər Deposit rates for physical persons	
	manatla / in manats	valyutada/in foreign currency	manatla / in manats	valyutada/ in foreign currency
01.10.92-30.04.93				
Tələb olunanadək Call deposits	15	15	15	15
1 aydan-1 ilədək from 1 month to 1 year	12	12	12	12
1 ildən yuxarı over 1 year	10	10	10	10
01.05.93-30.05.93				
Tələb olunanadək Call deposits	15	15	15	15
1 aydan-1 ilədək from 1 month to 1 year	12	12	12	12
1 ildən 3 ilədək from 1 year to 3 years	10	10	10	10
3 ildən yuxarı over 3 years	8	8	8	8
31.05.93-19.12.93	12	5	12	5
20.12.93-30.04.94	12	25	12	25
01.05.94-30.06.94	12	5	12	5
01.07.94-31.12.94	18	5	18	5
01.01.95-31.03.95	12	12	12	12
01.04.95-28.02.97	15	15	15	15
01.03.97-01.11.99	12	12	12	12
02.11.99-	10	10	10	10

Cədvəl 2.5. Manatın ABŞ dollarına nisbətən rəsmi məzənnəsi*Table 2.5. Official exchange rate of manat against US dollar*

TARİX / DATE	MƏZƏNNƏ / EXCHANGE RATE
Yanvar / January	4577.50
Fevral / February	4582.85
Mart / March	4597.28
Aprel / April	4619.76
May / May	4626.10
İyun / June	4642.16
İyul / July	4659.00
Avqust / August	4677.17
Sentyabr / September	4688.40
Oktyabr / October	4707.77
Noyabr / November	4739.05
03.12.2001	4752
04.12.2001	4752
05.12.2001	4755
06.12.2001	4755
07.12.2001	4755
10.12.2001	4758
11.12.2001	4758
12.12.2001	4761
13.12.2001	4761
14.12.2001	4762
17.12.2001	4763
18.12.2001	4764
19.12.2001	4764
20.12.2001	4770
21.12.2001	4770
24.12.2001	4770
25.12.2001	4769
26.12.2001	4769
27.12.2001	4774
28.12.2001	4774
29.12.2001	4774
30.12.2001	4775
Orta aylıq / Average per month	4763.86
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) / Compared with previous month, %	0.52
Dekabr ayı ərzində dəyişmə / Change in December	0.48
Orta aylıq məzənnənin il ərzində dəyişməsi (%-lə) Change of the average monthly rate during the fiscal year, %	4.29
01.01.2002-ci il taixində olan məzənnənin 01.01.2001-ci ilə nisbətən dəyişməsi (%-lə) Change of the rate on 01.01.2002 compared to 01.01.2001, %	4.29

* - Milli Bank tərəfindən müəyyən olunan rəsmi məzənnə daxili valyuta bazarında əvvəlki gün aparılmış əməliyyatların kəmiyyət göstəricilərinin orta çəkisinə əsasən müəyyən olunur.

* - Exchange rate of the national currency is fixed by the National Bank based on average weight of quantity of internal currency market operations held on previous day.

Cədvəl 2.6: İlk bazarda yerləşdirilmiş dövlət qısamüddətli istiqrazları
Table 2.6: Placement of short-term treasury bills at the Primary Market

Satış tarixi Date of auction	Emissiyanın həcmi, mlrd. man. Emission amount, bln. man.	Satışın həcmi, mlrd. man. Sales volume, bln. man.	Dövlət müddəti, gün Circulation period, day	Alıcıların sayı Number of buyers	Orta münasib qiymət, %-lə Average adjustable price, %	Orta münasib gəlirlilik dərəcəsi, %-lə Average adjustable yield, %
03.01.2001	10.0	3.71	90	7	96.09	16.50
15.01.2001	25.0	9.61	91	3	96.04	16.53
29.01.2001	30.0	28.30	91	7	96.31	15.36
12.02.2001	15.0	5.69	91	8	95.95	16.93
01.03.2001	45.0	36.55	92	10	96.07	16.22
22.03.2001	25.0	21.93	92	12	95.95	16.74
26.03.2001	15.0	15.00	92	5	96.11	16.05
03.04.2001	5.0	5.00	91	7	95.97	16.84
16.04.2001	15.0	9.68	91	4	96.15	17.19
30.04.2001	35.0	35.00	90	9	96.22	15.93
14.05.2001	10.0	10.0	92	7	95.85	17.17
01.06.2001	40.00	37.88	91	13	96.01	16.66
22.06.2001	25.00	21.19	91	18	95.92	17.06
27.06.2001	20.00	15.81	92	7	96.03	16.40
03.07.2001	10.00	6.47	90	9	95.93	17.20
30.07.2001	40.00	33.67	186	8	92.60	15.68
14.08.2001	15.00	15.00	92	13	95.82	17.30
31.08.2001	45.00	35.83	182	12	92.27	16.80
21.09.2001	25.00	24.72	179	15	92.41	16.74
27.09.2001	20.00	19.33	116	9	95.03	16.45
01.10.2001	10.00	7.04	102	12	95.50	16.86
14.11.2001	20.00	20.00	89	11	96.03	16.95
26.12.2001	50.00	50.00	96	1	96.20	15.01

01.01.2000-ci il tarixə dövrüdə 77.642 mlrd. manat məbləğində dövlət qısamüddətli istiqrazları olmuşdur.
 Total sum of ST-bills in circulation on 01.01.2000 - 77.642 bln. man.

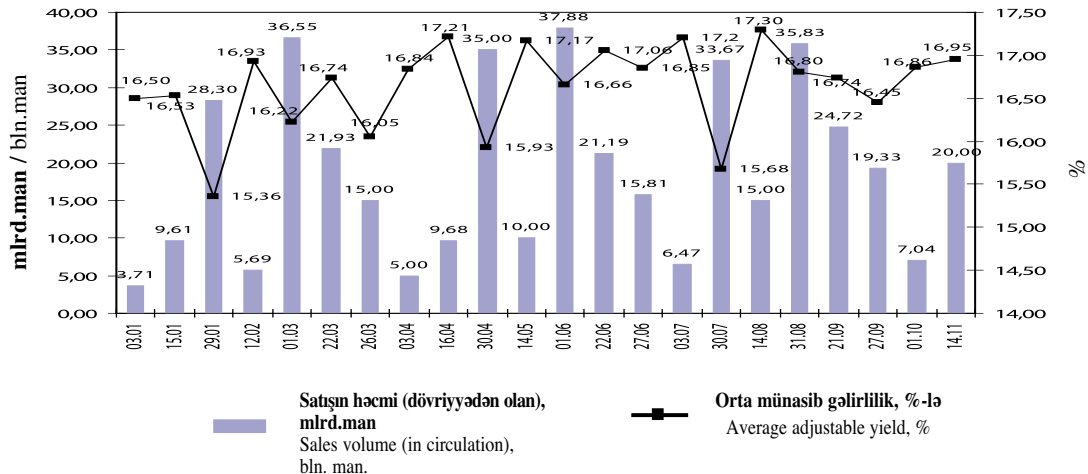
01.01.2001-ci il tarixə dövrüdə 127.840 mlrd. manat məbləğində dövlət qısamüddətli istiqrazları olmuşdur.
 Total sum of ST-bills in circulation on 01.01.2001 - 127.840 bln. man.

01.01.2002-ci il tarixə dövrüdə 190.59 mlrd. manat məbləğində dövlət qısamüddətli istiqrazları olmuşdur.
 Total sum of ST-bills in circulation on 01.01.2002 - 190.59 bln. man.

2001-ci ildə dövrüdə 23 buraxılış yerləşdirilmişdir. Buraxılışların elan olunmuş cəmi həcmi 550 mlrd. manat, yerləşdirilmiş həcmi isə nominal üzrə 467.41 mlrd. manat təşkil edir. İl ərzində orta çəkili gəlirlilik 15.92% olmuşdur.
 23 issues were placed for circulation in 2001. Total volume of ST-bills proposed for placement made up 550 bln. man. and the volume of ST-bills placed during the fiscal year made up 467.410 bln. man. in nominal prices. During 2001, average yield on ST-bills made up 15.92%.

Dövlət qısamüddətli istiqrazlarının ilkin bazarda yerləşdirilməsi

Placement of ST-bills at the Primary market

Cədvəl 2.7. Manatın hərəkətinin dinamikası

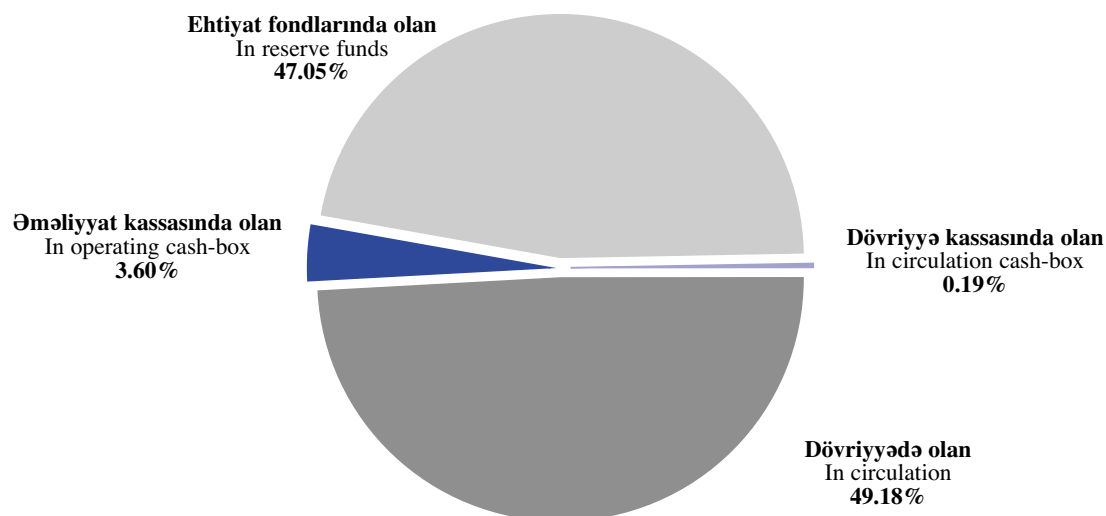
Table 2.7. Money movement dynamics

mln.man. / mln.man.

Nəğd pulun dövriyyəsi Cash circulation	01.01.2001-ci il tarixinə On 01.01.2001	01.01.2002-ci il tarixinə On 01.01.2002	İl ərzində artma (+) azalma (-) Change within the year increase (+), reduction (-)	İl ərzində artma (+) azalma (-), %-lə Change within the year increase (+), reduction (-), %
Cəmi çap olunub Total printed	2307511.5	2335636.5	28125.0	1.22
Dövriyyədə olan Money issued in circulation	1352721.7	1473426.3	120704.6	8.92
Milli Bankda və Ərazi İdarələrində olan In National Bank and Regional departments of National Bank	954789.8	862210.2	-92579.6	-9.70
Ehtiyat fondlarında olan In reserve funds	883334.7	798170.2	-85164.5	-9.64
o cümlədən: out of which				
- yararlı - usefull	374960.2	94345.7	-280614.5	-74.84
- yararlı - useless	119066.1	647335.9	528269.8	443.68
- təzə pullar - new money	389308.1	56488.3	-332819.8	-85.49
- metal sikkələr-qəpiklər - coins-kepiks	0.3	0.3	0	0.00
Dövriyyə kassasında olan In circulation cash-box	4187.4	3793.8	-393.6	-9.40
Əməliyyat kassasında olan In operating cash-box	67267.7	60246.2	-7021.5	-10.44
Məhv edilib Annihilated	0	0		

01.01.2002-ci il tarixə nəğd pulun yerləşdirilməsinin quruluşu

Structure of cash placements on 01.01.2002

Cədvəl 2.8. Respublika üzrə kassa dövriyyəsi

Table 2.8. Cash operations on the Republic

mln.man. / mln.man.

MƏDAXİL INCOME	2001-ci il Y2001	Yekunda xüsusi çəkisi, %-lə Percentage share in total, %	Əvvəlki ilə nisbətən, %-lə Compared with the previous year, %
Ticarət müəssisələrindən From trade organizations	94711.9	1.11	156.76
Qeyri-ticarət müəssisələrindən From non-trade organizations	243501.5	2.85	122.41
Yanacaq sürtgü materiallarının satışından From the sale of the fuel-lubricant materials	948864.9	11.10	101.94
Nəqliyyatdan From the transport	199445.9	2.33	92.80
Mənzil haqqı və kommunal xidmətlərdən From the rent and communal services	110788.9	1.30	156.39
Məişət xidməti və tamaşa müəssisələrindən From the service and performance enterprises	11170.4	0.13	81.87
Vergi və rüsumlardan From taxes and duties	875134.2	10.24	114.10
Qeyri-dövlət müəssisələrindən From the non-state enterprises	1794172.3	20.98	117.95
Vətəndaşların əmanətləri hesabından From citizens savings	31824.7	0.37	69.47
Rabitə müəssisələrindən From communication enterprises	117077.1	1.37	82.23
Fermer təsərrüfatlarından, icarədarlardan və sahibkarlardan From rural private sector, tenants	11177.0	0.13	118.36
Dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsindən From privatization of state property	15817.9	0.19	97.89
Deponent əmək haqqının qaytarılmasından From the return of the deponent salary	3126.7	0.04	40.66
Xarici valyuta satışından From the sale foreign currency	3256375.5	38.09	88.98
Qiymətli kağızların satışından From the sale of securities	4254.0	0.05	87.36
Sair mənbələrdən From other sources	832597.1	9.74	130.22
Mədxil üzrə cəmi Total income	8550040.0	100.00	102.97
Ərazi İdarələrinin dövriyyə kassa qalığı The balance of circulating cash-box of the Regional Departments	3871.5		
Bankın əməliyyat kassasının qalığı The balance of operating cash-box	83093.0		
MƏXARİC EXPENDITURES			
Əmək haqqının ödənilməsi For the payment of wages	2169493.8	25.01	100.85
Təqaüdün ödənilməsi For scholarships payment	12069.5	0.14	90.65
İstehlaka yönəldilən vəsaitin tərkibinə daxil olmayan digər ödənişlərə verilən For non-consumer payment	183578.3	2.12	124.70
Yanacaq sürtgü materiallarının alınmasına For the purchase of the fuel-lubricant materials	42432.0	0.49	80.07
Kənd təsərrüfatı məhsullarının tədarükünə For agrarian products purchase	106679.0	1.23	72.92
Qiymətli kağızların alınmasına For purchase securities	5865.3	0.07	246.03
Pensiya və müavinətlərin ödənilməsinə For pensions and benefits payment	747182.5	8.61	125.29
Qeyri-dövlət müəssisələrin əmək haqqına For wage payment of non-state enterprises	216254.0	2.49	91.00

MƏXARİC EXPENDITURES	2001-ci il Y2001	Yekunda xüsusi çəkisi, %-lə Percentage share in total, %	Əvvəlki ilə nisbətən, %-lə Compared with the previous year, %
Qeyri-dövlət müəssisələrin digər ödənişlərinə For other payments of non-state enterprises	2247632.0	25.91	88.35
Digər məqsədlərə For other purposes	953539.2	10.99	103.36
Vətəndaşların əmanətləri hesabına For citizen savings	220953.8	2.55	109.77
Xarici valyutanın alınmasına For purchase foreign currency	1217029.9	14.03	142.75
Fermer təsərrüfatlarının, icarədarların və sahibkarların hesabından From rural private sector and tenants	13506.3	0.16	83.89
Rabitə müəssisələrinə For communication enterprises	537325.9	6.20	85.45
Məxaric üzrə cəmi Expenditures, total	8673541.5	100.00	101.89
Ərazi idarələrinin dövrüyyə kassa qalığı The balance of circulating cash-box of the Regional Departments	3793.8		
Bankın əməliyyat kassasının qalığı The balance of operating cash-box	60246.2		
Emissiya Emission	115919.6		-
Ehtiyat fonduna pul qoyuluşu Money investment in reserve fund	-		-
Məxaricdə emissiyanın xüsusi çəkisi Emission percentage share of expenditures	1.3		-
Bir günlük orta göstərici Average daily indicator			
Mədxil Income	23425		
Məxaric Expenditure	23763		
Emissiya Emission	318		

3. Maliyyə bazarı / Financial market

Cədvəl 3.1. Maliyyə bazarında faiz dərəcələri*

Table 3.1. Interest rates on financial market*

	01.01.2001	01.04.2001	01.07.2001	01.10.2001	01.01.2002
Banklararası maliyyə bazarında yerləşdirilən manatla kreditlər üzrə faiz dərəcələri: Interest rates on interbank financial market for credits placed in manats:					
7 günlük kreditlər üçün for 7-days credits	17.00	17.00	17.00	17.00	17.00
30 günlük kreditlər üçün for 30-days credits	17.00	17.00	17.00	18.33	18.33
90 günlük kreditlər üçün for 90-days credits	20.33	19.20	19.20	19.75	19.75
180 günlük kreditlər üçün for 180-days credits	22.00	22.43	22.00	22.80	21.00
Banklararası maliyyə bazarında manatla cəlb olunan kreditlər üzrə faiz dərəcələri: Interest rates on interbank financial market for credits attracted in manats:					
7 günlük kreditlər üçün for 7-days credits	17.00	17.00	24.00	17.00	24.00
30 günlük kreditlər üçün for 30-days credits	13.13	14.35	13.48	13.23	12.48
90 günlük kreditlər üçün for 90-days credits	14.13	14.23	13.70	14.09	14.08
180 günlük kreditlər üçün for 180-days credits	13.42	13.96	14.46	14.05	13.73
Hüquqi şəxslərə verilən kreditlərin faiz dərəcələri: Credit rates for juridical persons:					
uzunmüddətli - ondan long-term - out of which					
manatla in manats	21.6	11.7	12.0	17.8	20.70
valyuta ilə in foreign currency	14.0	11.6	11.7	12.7	12.69
qısamüddətli - ondan short-term - out of which					
manatla in manats	19.53	19.7	19.5	19.7	19.74
valyuta ilə in foreign currency	18.9	18.9	19.0	19.4	19.50
Cəlb edilmiş əmanətlərə görə faiz dərəcələri: Rates for savings attracted:					
tələb olunanadək - ondan call deposits - out of which					
manatla in manats	1.90	1.91	1.2	1.2	1.79
valyuta ilə in foreign currency	1.48	1.23	1.1	1.0	1.0
uzunmüddətli - ondan long-term - out of which					
manatla in manats	11.80	11.60	11.00	11.70	11.74
valyuta ilə in foreign currency	12.38	8.60	8.50	8.60	8.90
qısamüddətli - ondan short-term - out of which					
manatla in manats	9.26	9.00	8.00	7.70	9.13
valyuta ilə in foreign currency	10.72	7.50	7.90	8.60	6.00

* -Banklararası kredit faizləri BBVB-nin hesablamalarına əsasən, digər faiz dərəcələri isə seçilmiş banklar üzrə orta hesabla müəyyən edilib.

* -Interest rates on interbank credits were fixed on BICEX calculation and other interest rates were average calculated on selected banks on average basis.

Cədvəl 3.2. İqtisadiyyata kredit qoyuluşları

Table 3.2. Credits to the economy

mlrd.man. / bln.man.

	01.01.2001	01.04.2001	01.07.2001	01.10.2001	01.01.2002
Cəmi kredit qoyuluşu, Total credits,	2332.6	2410.1	2432.3	2365.6	2429.8
ondan out of which					
vaxtı keçmiş overdue	500.8	521.4	826.2	719.1	681.8
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	21.47	21.63	33.97	30.40	28.06
o cümlədən: out of which:					
qsamüddətli, ondan short-term, out of which	1680.3	1736.3	1763.1	1667.0	1771.3
vaxtı keçmiş overdue	441.4	461.2	766.2	644.1	596.6
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	26.27	26.56	43.46	38.64	33.68
uzunmüddətli, ondan long-term, out of which	649.8	673.8	669.2	698.6	658.5
vaxtı keçmiş overdue	59.4	60.2	60.0	75.0	85.2
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	9.14	8.93	8.97	10.74	12.94
Cəmi kredit qoyuluşundan From total volume of credits					
dövlət bankları state banks	1527.4	1591.1	1007.4	1046.8	1116.4
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	65.48	66.02	41.42	44.25	45.95
özəl banklar private banks	794.4	807.0	815.5	823.8	860.4
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	34.06	33.48	33.53	34.82	35.41
o cümlədən: out of which:					
xarici kapitalın iştirakı ilə banks with foreign capital participation	317.1	310.5	330.0	350.1	354.0
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	13.59	12.88	13.57	14.80	14.57
bundan 100%-li xarici kapital ilə out of which: with 100% foreign capital	120.5	112.4	128.3	139.9	132.5
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	5.17	4.66	5.27	5.91	5.45
qeyri-bank kredit təşkilatları non-banking credit organizations	10.8	12.0	609.4	495.0	453.0
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	0.46	0.50	25.05	20.92	18.64

Cədvəl 3.3. Kommersiya banklarının kredit qoyuluşları haqqında məlumat

Table 3.3. Information on the credits of commercial banks

mln.man. / mln.man.

	01.10.2001	01.12.2001	01.01.2002
Real sektora kredit qoyuluşu Credits to real sector <i>o cümlədən :</i> <i>out of which:</i>	1870569	1939796	1976809
Vaxtı keçmiş kreditlər Overdue credits <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	253030 13.53	255473 13.17	251751 12.74
Hökumət idarələrinə verilmiş kreditlər Credits to governmental structures <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	183410 9.81	188786 9.73	194268 9.83
Ticarət və xidmət sektoruna To trade and services <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	312357 16.70	386201 19.91	428072 21.65
Energetika, kimya və təbii ehtiyatlar sektoruna To power engineering, chemical and natural reserves sector <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	114877 6.14	129390 6.67	169136 8.56
Kənd təsərrüfatı və emal (yeyinti sənayesi də daxil olmaqla) sektoruna To agriculture and processing (including food industry) sector <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	64107 3.43	70413 3.63	72850 3.69
İnşaat və əmlak sektoruna To construction and real estate <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	55655 2.98	53709 2.77	45069 2.28
Sənaye və istehsal sektoruna To industry and manufacturing <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	84556 4.52	80927 4.17	78683 3.98
Nəqliyyat və rabitə sektoruna To transport and communication <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	320888 17.15	355030 18.30	345283 17.47
Ev təsərrüfatlarına (fiziki şəxslərə) To household (individuals) <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	264091 14.12	274209 14.14	274509 13.89
İctimai təşkilatlara verilmiş kreditlər To public organizations <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	737 0.04	892 0.05	1320 0.07
Digər sektoral bölmələrə verilmiş kreditlər To other sectors <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	159880 8.55	85613 4.41	56185 2.84
Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə kreditlər Credits on plastic card operations <i>xüsusi çəkisi, %-lə</i> a share, %	17200 0.92	16278 0.84	16173 0.82
Maliyyə sektoruna kredit qoyuluşu Credits to financial sector	75434	78677	88739

Cədvəl 3.4. Cəlb olunmuş əmanətlər və depozitlər

Table 3.4. Savings and deposits attracted

mlrd.man / bln.man.

	01.01.2001	01.04.2001	01.07.2001	01.10.2001	01.01.2002
Depozit və əmanətlərin həcmi, cəmi: Volume of deposits and savings, total:	1299.0	1370.7	1332.3	1482.4	1965.2
Fiziki şəxslər, cəmi: Physical persons, total:	396.4	479.8	521.0	512.7	563.5
<i>ümumi depozitlərdə xüsusi çəkisi %-lə</i> <i>as a share of total deposits, %</i>	30.5	35.0	39.1	34.6	28.7
Hüquqi şəxslər, cəmi: Juridical persons, total:	902.6	890.9	811.3	969.7	1401.7
<i>ümumi depozitlərdə xüsusi çəkisi %-lə</i> <i>as a share of total deposits, %</i>	69.5	65.0	60.9	65.4	71.3

Cədvəl 3.5. Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlərin banklar üzrə strukturu

Table 3.5. Allocation of population's savings among banks

	01.01.2001	01.04.2001	01.07.2001	01.10.2001	01.01.2002
Əhalidən cəlb olunmuş əmanətlər, mlrd. man. (xarici valyuta daxil olmaqla) Savings attracted from the population, bln. man. (including foreign currency)	396.4	479.8	521.0	512.7	563.5
dövlət bankları state banks	177.5	212.6	231.8	216.7	239.9
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	44.8	44.3	44.5	42.3	42.6
özəl banklar private banks	218.9	267.2	289.2	296.0	323.6
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	55.2	55.7	55.5	57.7	57.4
o cümlədən: out of which:					
xarici kapitalın iştirakı ilə with foreign capital participation	162.1	206.0	222.9	219.1	236.5
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	40.9	42.9	42.8	42.7	42.0
bundan 100% -li xarici kapital ilə out of which: with 100% foreign capital participation	90.5	107.2	117.7	124.7	140.1
xüsusi çəkisi, %-lə a share, %	22.8	22.3	22.6	24.3	24.9

Cədvəl 3.6.1. Valyuta bazarlarında keçirilən hərracların həcmi, min \$

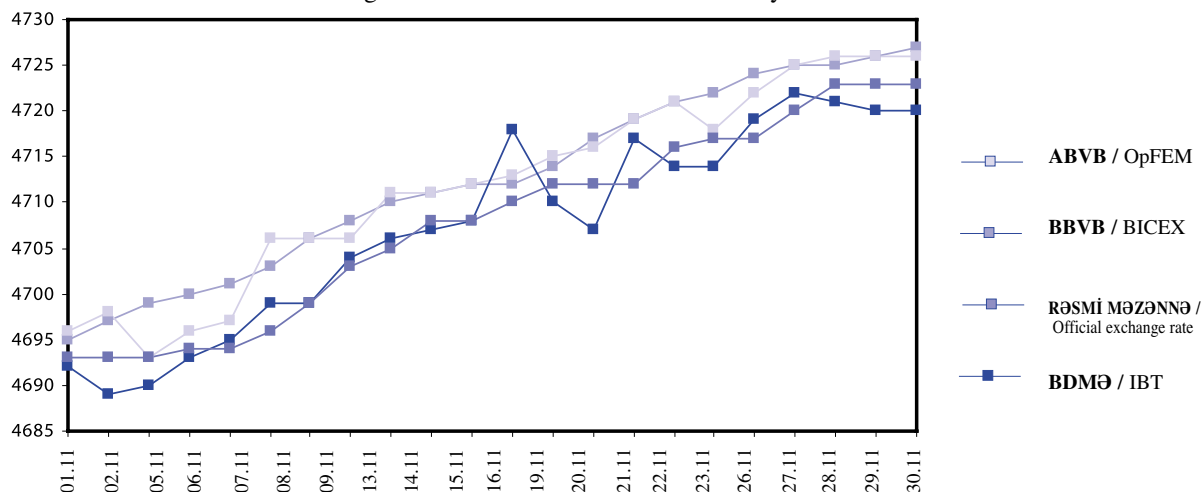
Table 3.6.1. Volume of auctions on currency markets, thousand \$

TARİX DATE	Hərracın həcmi Volume of auction			
	BBVB BICEX	ABVB OpIFEM	BDMƏ IBT	CƏMİ TOTAL
Yanvar / January	35916	22594	73902	132412
Fevral / February	4909	30359	79522	114790
Mart / March	9304	57071	116802	183177
I rüb / Q1	50129	110024	270226	430379
Aprel / April	15852	63875	100809	180536
May / May	31373	50517	109439	191329
İyun / June	30112	47882	82717	160711
II rüb / Q2	77337	162274	292965	532576
I yarımil / January-June	127466	272298	563191	962955
İyul / July	31818	52090	76370	160278
Avqust / August	14616	50919	70657	136192
Sentyabr / September	12216	108096	12898	249010
III rüb / Q3	58650	211105	275725	545480
9 ay / January-September	186116	483403	838916	1508435
Oktyabr / October	9806	51473	97161	158440
Noyabr / November	5058	38416	95622	139096
03.12.2001	320	4685	2624	7629
04.12.2001	7	1424	2652	4083
05.12.2001	59	1900	4475	6434
06.12.2001	99	1603	7671	9373
07.12.2001	474	1636	4308	6418
10.12.2001	100	1240	5345	6685
11.12.2001	340	2480	6096	8916
12.12.2001	634	4066	6530	11230
13.12.2001	460	1968	5307	7735
14.12.2001	413	1145	5077	6635
17.12.2001	639	1724	2305	4668
18.12.2001	390	1314	2448	4152
19.12.2001	19	1855	7971	9845
20.12.2001	82	965	5998	7045
21.12.2001	295	1532	3611	5438
24.12.2001	400	2498	3734	6632
25.12.2001	115	88	8502	8705
26.12.2001	2119	1022	6095	9236
27.11.2001	359	843	3626	6351
28.11.2001	230	6246	9326	15802
29.11.2001	330	142	3122	3594
30.12.2001	0	22000	0	22000
YEKUN / TOTAL	7884	62376	106823	177083
<i>Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous month (%)</i>	<i>55.87</i>	<i>62.37</i>	<i>11.71</i>	<i>27.31</i>
IV rüb / Q4	22748	152265	299606	474619
İl ərzində cəmi / Total for the fiscal year	208864	635668	1138522	1983054
<i>Əvvəlki ilə nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous year (%)</i>	<i>12.31</i>	<i>42.37</i>	<i>-3.27</i>	<i>2.59</i>

Cədvəl 3.6.2. Valyuta bazarlarında keçirilən hərraclarda müəyyən olunmuş məzənnələr

Table 3.6.2. Rates of trading sessions on currency markets

TARİX DATE	Orta çəkili məzənnə (1\$/AZM) Average weighted rate (1\$/AZM)		
	BBVB BICEX	ABVB OpIFEM	BDMƏ IBT
Yanvar / January	4580	4579	4577
Fevral / February	4588	4587	4580
Mart / March	4602	4601	4595
Aprel / April	4622	4622	4618
May / May	4630	4629	4624
İyun / June	4645	4645	4640
İyul / July	4663	4662	4656
Avqust / August	4680	4680	4676
Sentyabr / September	4691	4691	4687
Oktyabr / October	4712	4712	4707
Noyabr / November	4744	4742	4739
03.12.2001	4756	4752	4752
04.12.2001	4756	4755	4758
05.12.2001	4756	4756	4751
06.12.2001	4757	4757	4753
07.12.2001	4759	4759	4758
10.12.2001	4759	4760	4754
11.12.2001	4759	4759	4762
12.12.2001	4762	4763	4756
13.12.2001	4764	4764	4761
14.12.2001	4766	4764	4762
17.12.2001	4769	4768	4760
18.12.2001	4772	4768	4753
19.12.2001	4773	4768	4771
20.12.2001	4773	4771	4766
21.12.2001	4772	4771	4761
24.12.2001	4772	4771	4763
25.12.2001	4773	4776	4766
26.12.2001	4775	4776	4776
27.12.2001	4775	4776	4768
28.12.2001	4775	4774	4769
29.12.2001	4775	4774	4776
30.12.2001	0	4785	0
Orta aylıq / Average month	4767	4767	4762
Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous month (%)	0.48	0.51	0.47
Dekabr ayı ərzində dəyişmə (%-lə) Change in December (%)	0.40	0.69	0.51

Daxili Valyuta Bazarında manatın manatın məzənnəsinin dəyişməsi
Change of rate of manat on internal currency market

Cədvəl 3.6.3. Xarici valyutaların manata nisbətən çarpaz məzənnəsi*Table 3.6.3. Cross rates of manat against foreign currencies*

Valyuta / Currency	01.01.2001	01.04.2001	01.07.2001	01.10.2001	01.01.2002
1 ABŞ dolları / US Dollar	4565.00	4606.00	4648.00	4693.00	4775.00
1 AVRO / EURO	4237.92	4069.40	3949.87	4314.04	4229.93
1 Avstriya şillingi / Austrian Shilling	307.98	295.73	287.05	313.51	307.4
1 Alman markası / Deutsche Mark	2166.81	2080.65	2019.54	2205.73	2162.73
1 Belçika frankı / Belgian Franc	105.06	100.88	97.91	106.94	104.86
1 İrlandiya funtu / Irish Pound	5381.05	5167.07	5015.30	5477.70	5370.91
1 İspan pesetası / Spanish Peseta	25.47	24.46	23.74	25.93	25.42
1 İtalyan lirası / Italian Lira	2.19	2.10	2.04	2.23	2.18
1 Portuqaliya eskudosu / Portuguese Escudo	21.14	20.30	19.70	21.52	21.10
1 Finlandiya markası / Finnish Mark	712.77	684.42	664.32	725.57	711.42
1 Fransız frankı / French Franc	646.07	620.38	602.15	657.67	644.85
1 Niderland quldəni / Dutch Guilden	1923.08	1846.61	1792.37	1957.63	1919.46
1 Avstraliya dolları / Australian Dollar	2530.61	2266.84	2371.64	2279.86	2437.88
1 BƏƏ dirhəmi / UAE Dirham	1242.85	1254.02	1265.45	1277.74	1300.06
1 Danimarka kronu / Danish Crown	567.95	545.46	530.32	580.13	567.78
1 İngilis funt-sterlini / British Pound	6795.23	6618.36	6546.48	6913.49	6929.48
1 İran riali / Iranian Rial	2.61	2.64	2.65	2.68	2.72
1 İsveç kronu / Swedish Crown	479.16	442.93	460.10	438.06	454.54
1 İsveçrə frankı / 1 Swiss Franc	2774.23	2666.74	2598.24	2914.73	2853.81
1 Yapon yeni / Japanese Yen	39.84	37.41	37.25	39.29	36.42
1 Yunan draxması / Greek Drachma	12.44	11.95	11.59	12.66	12.41
1 Kanada dolları / Canadian Dollar	3022.18	2931.14	3050.37	2981.77	3002.20
1 Kuveyt dinarı / Kuwaiti Dinar	14950.06	14950.42	15089.93	15404.06	15543.62
1 Livan funtu / Lebanese Pound	3.03	3.04	3.07	3.1	3.15
1 Misir funtu / Egyptian Pound	1173.52	1194.81	1198.17	1104.24	1042.58
1 Norvec kronu / Norwegian Crown	513.82	505.47	501.79	533.82	531.71
1 Sinqapur dolları / Singaporean Dollar	2636.21	2557.47	2549.22	2657.34	2583.87
10 Türk lirəsi / Turkish Lira	0.07	0.05	0.04	0.035	0.033
1 Belarus rublu / Belarus Ruble	3.87	3.57	3.37	3.18	2.98
1 Qırğız somu / Kyrgyz Som	94.26	93.14	96.54	98.11	100.07
1 Qazaxstan tengesi / Kazakh Tenge	31.61	31.67	31.73	31.77	31.79
1 Eston kronu / Estonian Crown	271.04	261.08	254.15	276.32	269.40
1 Gürcü larisi / Georgian Lari	2311.39	2246.83	2255.22	2272.64	2317.96
1 Latviya latı / Latvian Lar	7446.98	7322.73	7285.27	7593.85	7484.33
1 Litva liti / Lithuanian Lit	1141.25	1151.50	1162.00	1173.25	1193.75
1 Moldova leyı / Moldovan Leu	368.74	358.50	360.03	364.66	371.46
1 Özbək somu / Uzbek Som	14.14	13.55	12.37	11.02	6.95
1 Rusiya rublu / Russian Ruble	162.11	160.15	159.67	159.63	158.43
1 Tacik somonisi / Tajik Somony	2075.00	1960.00	1977.87	1955.42	1925.40
1 Türkmən manatı / Turkmen Manat	0.88	0.89	0.89	0.90	0.92
1 Ukrayna qrivnası / Ukrainian Hryvnia	839.93	850.00	863.49	879.86	893.36

Cədvəl 3.7. 2001-ci ildə AZM/\$ üzrə nağd valyuta mübadilə əməliyyatlarının həcmi və məzənnəsi

Table 3.7. Volume and rate of cash AZM/\$ transactions in Y2001

TARİX DATE	Alış / Purchase		Alış / Sale		Orta məzənnə (1\$/AZM) Average rate (1\$/AZM)
	məbləğ (min \$) Sum (\$ thousand)	məzənnə(1\$/AZM) Rate (1\$/AZM)	məbləğ (min \$) Sum (\$ thousand)	məzənnə(1\$/AZM) Rate (1\$/AZM)	
Yanvar / January	16658.3	4592.66	41941.5	4603.21	4598.18
Fevral / February	19201.3	4581.50	42847.5	4593.68	4587.59
Mart / March	24413.4	4592.94	53674.2	4611.34	4598.26
Aprel / April	22919.3	4618.59	54012.5	4634.16	4626.37
May / May	16632.8	4630.38	42711.7	4642.08	4636.23
İyun / June	45869.5	4637.61	35166.5	4650.48	4644.05
İyul / July	10017.4	4657.65	20933.3	4671.24	4664.45
Avqust / August	20652.6	4673.00	37872.4	4686.53	4679.77
Sentyabr / September	27275.2	4674.34	44377.0	4687.40	4680.87
Oktyabr / October	23563.0	4707.61	54173.6	4718.15	4712.88
Noyabr / November	31198.0	4732.52	62923.7	4751.02	4741.77
01.12.2001	513.6	4745.04	505.0	4749.52	4747.26
02.12.2001	281.9	4737.33	385.0	4750.22	4744.77
03.12.2001	1492.6	4747.72	2810.3	4757.55	4754.14
04.12.2001	1101.5	4746.4	3168.4	4757.52	4754.65
05.12.2001	1515.4	4750.07	3015.7	4759.64	4756.44
06.12.2001	1082.0	4748.44	3379.0	4760.61	4757.66
07.12.2001	1793.7	4752.49	4058.8	4763.45	4760.09
08.12.2001	495.5	4746.04	702.0	4758.21	4753.17
09.12.2001	299.0	4742.78	381.5	4755.07	4749.67
10.12.2001	1712.1	4754.27	3041.1	4764.43	4760.77
11.12.2001	1376.0	4755.93	3543.9	4765.42	4762.77
12.12.2001	1549.3	4758.03	3557.1	4768.74	4765.49
13.12.2001	1527.9	4758.15	3188.9	4770.04	4766.19
14.12.2001	1849.7	4760.93	2947.5	4770.77	4766.98
15.12.2001	468.9	4754.91	574.5	4764.94	4760.44
16.12.2001	307.7	4754.69	306.6	4763.28	4758.98
17.12.2001	2024.1	4762.48	2742.2	4773.81	4769.00
18.12.2001	1562.8	4762.11	2186.9	4775.32	4769.81
19.12.2001	1544.9	4762.45	3129.3	4776.11	4771.60
20.12.2001	1034.5	4768.47	1711.4	4778.36	4774.63
21.12.2001	1119.5	4762.96	2527.6	4776.55	4772.38
22.12.2001	543.7	4761.32	617.1	4771.19	4766.57
23.12.2001	361.1	4760.93	357.9	4767.57	4764.24
24.12.2001	1306.0	4765.21	2591.9	4778.85	4774.28
25.12.2001	1466.7	4764.28	2012.5	4772.41	4768.98
26.12.2001	1423.6	4765.73	2373.6	4773.83	4770.79
27.12.2001	1180.3	4764.16	2717.4	4777.35	4773.36
28.12.2001	1599.1	4768.66	2609.5	4775.53	4772.92
29.12.2001	801.2	4767.56	1804.9	4778.36	4775.04
30.12.2001	791.8	4772.14	986.6	4778.89	4775.88
31.12.2001	294.1	4768.2	334.7	4776.73	4772.74
Yekun / Total	34420,1	4758,82	64270,2	4768,96	4765,42
<i>Əvvəlki aya nisbətən dəyişmə (%-lə) Compared with previous month (%)</i>	10,33	0,56	2,14	0,38	1,11
İl ərzində cəmi / Total for the fiscal year	292820,9	4662,34	554903,9	4674,43	4670,25
<i>Dekabr ayı ərzində dəyişmə (%-lə) Change in December (%)</i>	38,36	3,92	3,10	4,06	4,00

4. Kredit təşkilatlarının göstəriciləri / Credit organizations indicators

Cədvəl 4.1. Bank sistemi haqqında məlumat
Table 4.1. Information on the banking system

	01.01.2001	01.04.2001	01.07.2001	01.10.2001	01.01.2002
Bank əməliyyatları aparmaq üçün lisenziya alan kredit təşkilatlarının sayı: Number of credit organizations, having a licence for conducting bank operations:	158	162	159	135	116
- o cümlədən qeyri-bank kredit təşkilatları - out of which: non-banking credit organizations	99	103	106	82	63
Aşağıdakı əməliyyatların aparılmasına icazəsi olan kredit təşkilatlarının sayı: Number of credit organizations, allowed to carry the following operations:					
- əhalidən əmanətlərin cəlb edilməsi/ attracting savings from the population	57	57	52	52	52
- xarici valyutada əməliyyatların aparılması/ foreign currency transactions	57	55	52	52	51
- qiymətli metallarla əməliyyat aparılması/operations with precious metals	1	1	1	1	1
- təminatlar, tapşırıqlar verilməsi / quarantees, orders	31	32	32	35	37
- plastik kartlarla əməliyyat aparılması/plastic card operations	8	8	9	10	14
Bankların sayı Number of banks	59	59	53	53	53
- o cümlədən xarici kapitalın iştirakı ilə - out of which: banks with share of foreign capital	16	16	16	16	16
• bundan nizamnamə kapitalının 50%-dən 100% qədərini təşkil edən • out of which: banks with foreign capital from 50% to 100%	5	5	5	5	5
• nizamnamə kapitalının 50%-dən az olan hissəsini təşkil edən • banks with share of foreign capital less than 50%	9	9	9	9	9
• qeyri rezident bankların filiallarının sayı • number of branches of non-resident banks	2	2	2	2	2
Nizamnamə fondunun minimum həddinə qoyulan tələb, min ABŞ dolları Minimum Authorized fund requirement, thousand \$					
fəaliyyətdə olan banklar üçün / for operating banks	2000	2000	2000	2000	2000
yeni açılan banklar üçün / for newly opened banks	5000	5000	5000	5000	5000
Bankların faktiki nizamnamə fondu-mİrd. manat Actual authorized fund of banks, bln. man.	566.8	584.6	523.3	536.4	540.4
dövlət bankları / state banks	57.7	57.7	33.5	33.5	33.5
özəl banklar / private banks	509.1	526.9	489.8	502.9	506.9
- o cümlədən xarici kapitalın iştirakı ilə bankların nizamnamə fondu -out of which: authorized fund of banks with share of foreign capital	161.1	162.3	153.6	172.6	172.5
bundan 100%-li xarici kapital ilə bankların n/f out of which: AF of banks with 100% foreign capital	58.9	58.9	58.9	69.4	69.2
- xarici kapitalın iştirakı ilə bankların nizamnamə fondu fondunun xüsusi çəkisi (%-lə) - percentage share of the authorized fund of banks with share of foreign capital (%)	28.4	27.8	29.4	32.2	30.8
bundan 100%-li xarici kapital ilə bankların nizamnamə fondunun xüsusi çəkisi (%-lə) out of which: percentage share of the authorized fund of banks with 100% foreign capital (%)	10.4	10.1	11.3	12.9	12.8
orta hesabla bir banka düşən nizamnamə fondu - mİrd. manat average estimated authorized fund per one bank, bln. manats.	9.6	9.9	9.9	10.1	10.2
Fəaliyyət göstərən kredit təşkilatlarının filiallarının sayı Number of branches of operating credit organizations	195	196	184	189	191
Kredit təşkilatlarının xaricdə fəaliyyət göstərən strukturları: Structures of credit organizations, operating on abroad:					
- filialları - cəmi / branches - total	1	1	1	1	1
- nümayəndəlikləri - cəmi / representatives - total	1	1	1	1	1

Cədvəl 4.2. Bank aktivlərinin və passivlərinin strukturu
Table 4.2. Banking assets and liabilities concentration

	01.01.2001*		01.07.2001		01.01.2002		
	mlrd. manat bln. manats	yekunda %-lə In % to total	mlrd. manat bln. manats	yekunda %-lə In % to total	mlrd. manat bln. manats	yekunda %-lə In % to total	
A K T İ V L Ə R / A S S E T S							
1	Nəğd pul / Cash on hand	149.6	3.46	177.1	5.34	131.4	3.60
2	Banklarda olan depozitlər / Placements with banks	392.4	9.07	234.6	7.07	117.7	3.23
3	“Nostro” hesabları / Nostro accounts	1337.4	30.92	374.0	11.27	779.1	21.35
4	Milli Banka tələblər / Claims to National Bank	320.4	7.41	187.0	5.63	253.8	6.96
5	Müştərilərə xalis tələblər / Net Claims to customers	1524.1	35.24	1575.1	47.45	1699.9	46.59
6	Əsas vəsaitlər / Premises and equipment	233.5	5.40	211.8	6.38	134.9	3.70
7	Qiymətli kağızlara edilən investisiyalar Investments to securities	110.8	2.56	121.9	3.67	88.2	2.42
8	Banklara verilən kreditlər / Loans to banks	63.0	1.46	43.6	1.31	27.3	0.75
9	Müəssisələrdə pay iştirakı / Equity securities	17.6	0.41	21.5	0.65	220.0	6.03
10	Digər aktivlər / Other assets	176.3	4.08	372.7	11.23	194.7	5.34
	Cəmi aktivlər / Total assets	4325.1	100.00	3319.4	100.00	3648.4	100.00
P A S S İ V L Ə R / L I A B I L I T I E S							
	I Cəmi öhdəliklər / Total liabilities	3656.7	84.55	2657.6	80.06	2938.7	80.55
1	Depozitlər / Deposits	2216.5	51.25	862.8	25.99	1619.1	44.38
	- tələb olunanadək / Demand	2086.3	48.24	740.7	22.31	1158.3	31.75
	- müddətli / Term	130.2	3.01	122.1	3.68	460.8	12.63
2	Əhalinin əmanətləri Savings attracted from the population	396.4	9.17	521.0	15.70	563.4	15.44
3	Milli Bankın banklara qarşı tələbi Due from the National Bank to other banks	217.8	5.04	205.1	6.18	95.5	2.62
4	Başqa bankların hesabları (loro) Accounts from other banks (loro)	206.6	4.78	43.5	1.31	61.7	1.69
5	Bankların depozitləri Deposits from banks	17.1	0.40	24.1	0.73	11.5	0.32
6	Başqa bankların kreditləri Loans from other banks	425.7	9.84	473.2	14.26	408.8	11.20
7	Digər öhdəliklər / Other Liabilities	176.6	4.08	527.9	15.90	178.7	4.90
	II Kapital / Capital	668.4	15.45	661.8	19.94	709.7	19.45
	Cəmi passivlər / Total Liabilities	4325.1	100.00	3319.4	100.00	3648.4	100.00

*) - Aqrar Sənaye Bankının göstəriciləri nəzərə alınmadan / Without calculation of the indicators of Agro-Industrial Bank

METODOLOJİ İZAHATLAR

METHODOLOGICAL EXPLANATION

Ümumi Daxili Məhsul (ÜDM) - hesabat dövrü ərzində rezident istehsalçıların fəaliyyətinin ümumiləşdirilmiş göstəricisi olaraq, ölkə iqtisadiyyatının sahələrinə yaradılmış əlavə dəyərin məcmusu kimi ölçülür.

İstehlak qiymətlərinin indeksi (İQİ) - İnflyasiyanın səviyyəsinə xarakterizə edən əsas göstəricilərdən biri. Orta alıcılıq qabiliyyətli alıcının aldığı malların və istifadə etdiyi xidmətlərin qeydə alınmış məcmusunun dəyərinin ümumi dəyişməsinə əsaslanaraq nisbi göstəricidir. Bu göstərici müəyyən dövr ərzində istehlak edilən malların və xidmətlərin dəyişməz qaldığı əhalinin istehlak xərclərinin ümumi məbləğinin dəyişməsinə əks etdirir. İQİ-nin başlıca təyinatı istehlak mallarının və xidmətlərin qiymət dinamikasının müəyyənləşdirilməsidir.

Tədiyyə balansı - Azərbaycan Respublikasının tədiyyə balansı hesabat dövrü ərzində rezidentlər və qeyri-rezidentlər arasında bütün iqtisadi fəaliyyətin nəticələrini əks etdirən statistik göstəricilər sistemidir. Tədiyyə balansının tərtib olunması respublikanın tədiyyə qabiliyyəti haqqında dolğun məlumatı əks etdirir və dövlətin makroiqtisadi siyasətinin əsas alətlərindən olan xarici ticarət, investisiya, valyuta tənzimləməsi və valyuta nəzarəti, məzənnə siyasətinin müəyyən edilməsində böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Pul icmalı - maliyyə sektoru ilə digər sektorlar arasında olan maliyyə münasibətlərini əks etdirir. Pul icmalı Milli Bankın aylıq mühasibat balansının və kredit təşkilatlarının icmal mühasibat balansının göstəricilərinin analitik qruplaşdırılması yolu ilə hesablanan Milli Bankın və kredit təşkilatlarının analitik balanslarının birləşdirilməsinə əsaslanır.

Xalis xarici aktivlər - pul-kredit tənzimləməsi orqanları və kredit təşkilatlarının qeyri-rezidentlərlə xarici valyutada və qiymətli metallarla aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldosudur.

Xalis daxili aktivlər - bank sisteminin mərkəzi hökumətlə, fərdi sektorla, müəssisə və təşkilatlarla, maliyyə təşkilatları ilə, dövlət idarəetmə orqanları ilə aparılan aktiv və passiv əməliyyatların saldosudur.

Geniş mə'nada pul kütləsi - ölkə iqtisadiyyatında ödəniş vasitəsi kimi anı istifadə oluna biləcək bütün pul vəsaiti. Bu göstərici xalis xarici aktivlərin və xalis daxili aktivlərin məcmusu kimi və ya banklardan kənardakı nağd pul ilə əmanət və depozitlərin məcmusu kimi hesablanır.

Banklardan kənardakı nağd pul - Milli Bankın və kredit təşkilatlarının kassalarında olan pullar istisna olmaqla Milli Bank tərəfindən dövriyyəyə buraxılmış nağd pul vəsaiti.

Pul multiplikatoru - iqtisadiyyatın, xüsusən də bank sisteminin pul yaratmaq qabiliyyətini xarakterizə edir və pul kütləsinin və inflyasiya səviyyəsinin dinamikasına nəzarət etmək üçün zəruri olan göstəricilərdəndir. Pul multiplikatoru geniş pul kütləsinin pul bazasına (ehtiyat pullara) nisbəti kimi hesablanır.

Pul kütləsi (M2) - iqtisadi siyasətin işlənməsi, makroiqtisadi proqnozların müəyyən edilməsi zamanı istifadə edilən mühüm maliyyə aqreqatı. Dövriyyədə olan nağd pul ilə nağdsız vəsaitlərin cəmi kimi hesablanır. Geniş mə'nada pul kütləsindən fərqli olaraq bura xarici valyuta ilə əmanət və depozitlər daxil edilmir.

Nağdsız vəsaitlər - qeyri-maliyyə təşkilatlarının, müəssisələrin, fiziki və hüquqi şəxslərin milli valyuta ilə hesablaşma, cari, depozit və digər tələb olunanadək hesablarında və eləcə də müddətli əmanətlərdə olan vəsaitdir.

Nağd pul (M0) - Ödəniş vəsaiti kimi anı istifadə olunan pul kütləsinin ən likvid hissəsi. Dövriyyədə olan banknot və sikkələr (Bax: dövriyyədə olan nağd pul).

Yenidən maliyyələşdirmə dərəcələri - Milli Bankın kommersiya banklarına yenidən maliyyələşdirmə qaydasında verdiyi kreditlərə görə formalaşan faiz dərəcəsi. Pul-kredit tənzimləməsi aləti kimi Milli Bank tərəfindən banklararası bazarda faiz dərəcələrinə, eləcə də fiziki və hüquqi şəxslərin əmanət və depozitlərinə görə, onlara verilən kreditə görə faiz dərəcələrinə təsir vasitəsi.

Məcburi ehtiyat normaları - kommersiya banklarının mərkəzi bankda məcburi qaydada saxladıkları cəlb etdikləri əmanətlərin və depozitlərin bir hissəsi nəzərdə tutulur və pul-kredit siyasətinin əsas alətlərindən biridir. Bank sisteminin ümumi likvidliyini tənzim edən mexanizmi özündə əks etdirir. Ehtiyat normaları kredit təşkilatlarının kredit imkanlarının məhdudlaşdırılması və dövriyyədə

Gross domestic product (GDP) - is measured as aggregate of the added value, created in the branches of economics. The generalizing economic indicator of the activities of producers-residents during the report period.

The Consumer price index (CPI) - is the main indicator of the inflation level. It characterizes the dynamics of the value of the goods and services obtained by the customer with a medium purchasing power. It reflects the changes of the total sum of the consumer expenses of the population on the unchangeable collection of the consumer goods and services within a definite period. The main purpose of CPI is to define the value dynamics of the consumer goods and services.

The Balance of payments is the system of statistical indicators, reflecting the results of economic activities between the residents and non-residents of Azerbaijan Republic during the report period. The composition of the Balance of Payments reflects full information about the paying capacity of the Republic and represents a particular meaning in the definition of the main instruments of macroeconomic policy of the government - foreign trade, investment, rate policy, as well as currency regulation and currency control.

The Monetary survey reflects financial relationship between the financial sector and other sectors. The monetary survey is based on consolidated analytic balance of the National Bank and credit organizations, calculated through analytic group of indicators of the monthly accounting balance of the National Bank and the reviewing accountancy balance of the credit organizations.

The Net foreign assets are the balance on the active and passive operations with foreign currency and valuable metals, fulfilled by the organs of the monetary-credit regulation and by credit organizations with non-residents.

The Net domestic assets are the balance on the active and passive operations of the bank system with the central government, individual sector, enterprises and organizations, with financial organizations and organs of the state management.

The Broad money supply is all the monetary means, used as the payment means in the country's economy. This indicator is considered as an aggregate of net foreign assets and net internal assets or as an aggregate of cash outside banks, savings and deposits.

The cash out of banks is the cash monetary means issued in circulation by the National Bank, except the money in cash-box of the National Bank, and credit organizations.

The money multiplier characterizes the capacity of economy, particularly the bank system, to make money and is one of the main indicators, essential for control over the dynamics of money supply and the level of inflation. The money multiplier is considered as the attitude of the broad money supply towards the monetary base (reserve money).

The money supply (M2) is a special financial aggregate, used during the analysis of the economic policy and definition of a macro-economic proportion. It is considered as a total of the cash and non-cash in circulation. In comparison with the broad money supply, savings and deposits in foreign currency are not included here.

The non-cash means is the means of non-financing organizations, enterprises, physical and juridical persons in the national currency on the calculated, current, deposit and other call deposits accounts for, as well as in urgent savings.

The cash (M0) is the most liquid part of the money supply, used as the payment means. The notes and anniversary coins in circulation (see: The cash in circulation).

The refinancing rate is the interest rate, formed by credits, given by the National Bank to Commercial Bank in the Form of refinancing. It issued by the National Bank as the instrument of the monetary-credit regulation as the means of influence on the percentage rate on interbank market, as well as on percentage rate on accounts and deposits of physical and juridical persons, and on the credits given to them.

The reserve requirements is a part of the attracted accounts deposits by commercial banks, kept in the proper order in the central bank. It is one of the main instruments of monetary-credit policy. It reflects the mechanism of common liquid assets of the bank system. The reserve requirements are used for the prevention restriction of credit possibilities, credit organizations and